

Univerzita Karlova, Pedagogická fakulta v Praze - Katedra psychologie

Výzkum žákovské motivace prostřednictvím postojů ke školním předmětům

Pedagogická fakulta
Univerzity Karlovy

O společnosti

Země: Česká republika
Odvětví: Vzdělávání, výzkum
Rok založení: 1982

Řešení

Vytvoření orientačních norem pro pedagogicko-psychologickou diagnostiku v oblasti postojů žáků k předmětům.
Získání podkladů pro změny v koncepci vzdělávacích předmětů.

Produkt

IBM SPSS Statistics

ACREA případové studie

IBM SPSS Software
Business Analytics
Akademický sektor

„Software SPSS používáme od jeho verze 4.0. Jeho největší přínos spatřujeme v celosvětovém rozšíření, které nám umožňuje spolupráci s výzkumnými týmy v zahraničí.“

Alena Škaloudová, Ph.D., vědecká pracovnice

Situace

V roce 2009 získala Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Pedagogická fakulta ve spolupráci s Univerzitou Karlovou, Pedagogickou fakultou grant na projekt GA ČR 406/06/0438 „Motivační struktura - její vnitřní vztahy, možnosti jejího ovlivňování v kontextu učení a vyučování“. Výzkum byl zaměřen na čtyři hlavní směry - vztahy implicitní a cílové motivace, vztahy výkonové motivace a optimálního prožívání, vliv vztahových norem hodnocení učitele na motivační zaměření jeho žáků a na analýzu žákovské motivace.

Problém

Na Univerzitě Karlově, katedře psychologie Pedagogické fakulty jsme se zabývali následujícími výzkumnými otázkami:

Vyznačují se jednotlivé školní předměty typickými postoji žáků?

Jaká je učitelova percepce žákovských postojů k jednotlivým předmětům?

Nakolik jsou parametry žákovské percepce předmětů a sebepercepce ve vztahu k jednotlivým předmětům homogenní?

Ve kterých motivačních charakteristikách existují rozdíly mezi chlapci a dívkami?

Jak velké jsou rozdíly mezi sledovanými školami a třídami?

Jaké vazby existují mezi jednotlivými motivačními charakteristikami?

Řešení

Katedra psychologie používá SPSS Base a Classification Trees v. 15.0.

Data byla získána prostřednictvím upraveného dotazníku V. Hrabala zjišťujícího postoje k předmětu. Výzkum byl realizován u reprezentativního vzorku 3109 žáků a jejich učitelů ze 141 tříd základních škol. Byly sledovány čtyři nezávislé proměnné - pohlaví žáka, škola, třída a ročník studia a 124 proměnných závislých, což byly charakteristiky 16 předmětů vyučovaných na 2. stupni základní školy. Jednalo se o oblibu, obtížnost, význam a známku z každého předmětu, dále pak o nadání, motivaci a píli v předmětu. Ke sledovaným charakteristikám se vyjadřovali jednak sami žáci, jednak je hodnotili jejich učitelé. Hodnocení bylo prováděno na pětistupňové škále.

Pro první charakteristiku dat byly využity základní statistické charakteristiky a kontingenční analýza. Normy byly vytvářeny standardizačními technikami na základě výsledků 141 reprezentativně vybraných tříd.

Pro výzkum rozdílů mezi chlapci a dívkami byl použit t-test pro dva nezávislé soubory, vzhledem k nesplnění podmínce normality dat doplněný o neparametrický Mann-Whitneyův test. Pro zjištění, ve kterých předmětech se chlapci a dívky nejvíce odlišují, byla použita metoda klasifikačních stromů. Pro porovnání škol a vybraných tříd jsme používali jednofaktorovou analýzu rozptylu kombinovanou s Kruskal-Wallisovým testem. Vazby mezi motivačními charakteristikami byly sledovány za pomoci korelační a faktorové analýzy.

Výsledky výzkumu byly zveřejněny na konferencích a v časopise Pedagogika.

Více případových studií naleznete na

www.acrea.cz/zakaznici.htm